

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ 30-11-2014

Ἴσμήνη

οἴμοι. φρόνησον, ὦ κασιγνήτη, πατήρ
ὡς νῶν ἀπεχθῆς δυσκλεῆς τ' ἀπώλετο, 50
πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς
ὄψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῶ χεοί.
ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,
πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον·
τρίτον δ' ἀδελφῶ δύο μίαν καθ' ἡμέραν 55
αὐτοκτονοῦντε τῷ ταλαιπῶρῳ μόρον
κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπαλλήλοιν χεροῖν.
νῦν δ' αὖ μόνῃ δὴ νῶ λειμμένα σκόπει
ὄσφ κάκιστ' ὀλούμεθ', εἰ νόμου βία
ψῆφον τυράννων ἢ κράτη παρέξιμεν. 60
ἀλλ' ἐννοεῖν χρὴ τοῦτο μὲν γυναῖχ' ὅτι
ἔφρυμεν, ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχομένα.
ἔπειτα δ' οὔνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρείσσόνων,
καὶ ταῦτ' ἀκούειν κάτι τῶνδ' ἀλγίονα.
ἐγὼ μὲν οὖν αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονὸς 65
ξύγγνοιαν ἴσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε,
τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι· τὸ γὰρ
περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.

.....
Ἀντιγόνη

φίλη μετ' αὐτοῦ κείσομαι, φίλου μέτα, 73
ὅσια πανουργήσασ'. ἐπεὶ πλείων χρόνος 74

.....

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Από το απόσπασμα που σας δίνεται να μεταφράσετε τους στίχους :
«οἴμοι. φρόνησον... ἢ κράτη παρἑξιμέν.»

30 μονάδες

B1. Ποια στάση δηλώνει η Ίσμήνη ότι θα τηρήσει προς το διάταγμα του Κρέοντα και με ποια επιχειρήματα την δικαιολογεί;

12 μονάδες

B2. «ὄσια πανουργήσασα», «θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις» :
Ποια λογοτεχνικά σχήματα χρησιμοποιεί ο Σοφοκλής και τι θέλει να δηλώσει μέσα απ'αυτά ;

8 μονάδες

B3. «Αδύνατο να μάθεις ανθρώπου κανενός φρόνημα, γνώμη και ψυχή, προτού ν' ακονιστεί στην εξουσία και στο νόμο. Για μένα, όποιος καθοδηγεί μια πόλη και δε φτάνει στις καλύτερες δυνατές αποφάσεις αλλά φοβάται καταπίνοντας τη γλώσσα του, είναι φαύλος ηγέτης και τώρα και παντού. Κι όποιος απ' την πατρίδα του το φίλο προτιμά, τον έχω για μηδενικό.»

Να αναλύσετε τα χαρακτηριστικά του ικανού ηγέτη έτσι όπως αποτυπώνονται στις προγραμματικές δηλώσεις του Κρέοντα στο παραπάνω απόσπασμα από τον «λόγο του θρόνου» του.

10 μονάδες

B4.

α)Να γράψετε τρεις καινοτομίες που εισήγαγε ο Σοφοκλής στην τραγωδία.

β)Να ορίσετε τους όρους: **αντιλαβές, διδασκαλίες.**

10 μονάδες

B5. Να σχηματίσετε για κάθε λέξη της αρχαίας ελληνικής τον τύπο :

ἀπεχθής : κλητική ενικού

μήτηρ : δοτική πληθυντικού

γυνή: κλητική ενικού

κρεισσόνων: ονομαστική ενικού αρσενικού γένους

ταῦτα: ονομαστική ενικού ουδετέρου γένους

ἐννοεῖν: β' ενικό πρόσωπο Προστακτικής Ενεστώτα Ε.Φ.

φρόνησον: γ' ενικό προστακτικής

πράσσειν: απαρέμφατο Παρακειμένου Μ.Φ.

ἀρχόμεθα: γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής Μέλλοντα Μ.Φ.

ἔχεις: β' ενικό πρόσωπο προστακτικής Αορίστου β' Ε.Φ.

10 μονάδες

Β6. δυσκλής, χερί, ἐννοεῖν, ἐκ κρεισσόνων, τῶνδε ὄψεις, ἔπος, κοινόν, νῦν, περισσά: Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τις λέξεις.

10 μονάδες

Β7. α) Να γράψετε ένα ομόρριζο, απλό ή συνθετο, της νέας ελληνικής για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

κατειργάσαντο, ἀπώλετο, ἔφυμεν, αἰτουῖσα, βιάζομαι.

β) Να εντοπίσετε στον παρακάτω πίνακα πέντε λέξεις, απλές ή σύνθετες, που είναι ομόρριζες με τα θέματα του λείπω.

ανάληψη	ασύλληπτος
υπόλοιπος	ανελλιπής
ανεπίλυτος	παράλειψη
διάλυμα	περίλυπος
διάλειμμα	έλλειμα

10 μονάδες

Καλή επιτυχία !!!